

**KVARTALNA ANALIZA PRIKUPLJENIH PODATAKA  
O DEZINFOMRCIJAMA U MEDIJSKOM PROSTORU  
(travanj 2024. - lipanj 2024.)**

***Provjera točnosti informacija o zdravlju (NPOO C1.1.1.R6-12)***

Kvalitativnom i kvantitativnom analizom postova i pripadajućih komentara izvučenih s Facebook stranice Dnevno.hr u travnju 2024. (Tablica 1.) uočili smo da je od ukupno 2606 postova, samo 63 (2,42%) bilo povezano sa zdravstvenim temama. Slično tome, od 82249 komentara, samo 635 (0,77%) odnosilo se na zdravstvene postove. Što se tiče dijeljenja postova, od ukupno 2676 dijeljenja, zdravstveni su postovi činili tek 23 dijeljenja (0,86%). Konačno, od 96959 reakcija na postove, samo 968 (1,00%) bilo je na zdravstvene teme. Ovi podaci ukazuju na relativno nizak angažman korisnika oko zdravstvenih tema u usporedbi s ukupnim sadržajem i interakcijama na platformi.

Tijekom analize proveli smo ručno kodiranje tema postova koji su povezani sa zdravljem. EP (Epidemiology) obuhvaća cijepljenje, zarazne bolesti, viruse i bakterije. NUT (Nutrition) se odnosi na prehranu. DG (Diagnosis) pokriva simptome, liječenje i uzroke bolesti. SC (Science) uključuje nova otkrića i spoznaje u zdravstvu. LS (Life Style) se bavi aspektima životnog stila poput spavanja, vježbanja i ponašanja. HP (Health Politics) odnosi se na upravljanje zdravstvenim sustavom. HE (Health Ethics) pokriva etičke aspekte vezane uz ponašanje liječnika i medicinskog osoblja. Konačno, PH (Pharmacy) se fokusira na učinke lijekova i istraživanja u farmaceutskoj industriji. Ovi kodovi omogućili su nam precizniju kategorizaciju različitih aspekata zdravstvenih informacija i tema.

Tablica 2. prikazuje zastupljenost tema postova koji su se odnosili na zdravlje. Najzastupljenija tema je NUT (Nutrition/Prehrana) s 25 postova, 120 komentara, 204 reakcije i 9 dijeljenja. Slijedi DG (Diagnosis/Dijagnoza) s 10 postova, 124 komentara, 191 reakcijom i 3 dijeljenja. EP (Epidemiology/Epidemiologija) ima samo 4 posta, ali najviše komentara (269) i reakcija (278). LS (Life Style/Životni stil) ima 9 postova, ali relativno malo komentara (24) i reakcija (45). Ostale teme (SC, HP, HE, PH) imaju manju zastupljenost, s 1-4 posta svaka. Zanimljivo je primijetiti da iako NUT ima najviše postova, EP izaziva najviše interakcija

(komentara i reakcija). Teme poput SC (Science) i PH (Pharmacy) imaju najmanje postova i interakcija. HP (Health Politics) ima malo postova i interakcija, što može ukazivati na manji interes za zdravstvene politike.

Također, u Tablici 2. prikazan je broj tvrdnji za koje je dokazano da su netočne ili da za njihovu istinitost nema dokaza. Najviše takvih tvrdnji (25) je u kategoriji EP, što može ukazivati na visoku razinu dezinformacija ili neprovjerenih informacija u području epidemiologije.

Ova analiza pruža uvid u to kako zdravstvene teme rezoniraju s publikom Dnevno.hr-a na Facebooku, pokazujući da iako zdravstvene teme nisu dominantne, određene podteme poput prehrane, dijagnoze i epidemiologije izazivaju značajan angažman publike.

Tablica 1. Zastupljenost postova i komentara o zdravlju na Facebook stranici Dnevno.hr objavljenih u travnju, 2024.

Varijabla	Broj	Postotak
Postovi	2606	
Postovi povezanih sa zdravstvenim temama	63	2,42%
Komentari	82249	
Komentari na postove povezane sa zdravstvenim temama	635	0,77%
Dijeljenje postova	2676	
Dijeljenje postova povezanih sa zdravstvenim temama	23	0,86%
Reakcije na postove	96959	
Reakcije na postove povezane sa zdravstvenim temama	968	1,00%

Tablica 2 Opis postova povezanih sa zdravstvenim temama i pripadajućih komentara na Facebook stranici Dnevno.hr objavljenih u travnju, 2024.

Kodovi tema	Opis koda	Ps*	Cm*	Re*	Sh*	N*
EP (Epidemiology)	cijepljenje, zarazne bolesti, virusi, bakterije)	4	269	278	10	25
NUT (Nutrition)	prehrana	25	120	204	9	2
DG (Diagnosis)	simptomi, liječenje i uzroci bolesti	10	124	191	3	8
SC (Science)	otkrića, nove spoznaje	1	32	137	0	0
LS (Life Style)	spavanje, vježbanje, ponašanje	9	24	45	0	0
HP (Health Politics)	upravljanje zdravstvenim sustavom, liste čekanja, organizacija zdravstvene skrbi	2	19	23	1	0
HE (Health Ethics)	ponašanje liječnika i medicinskog osoblja	4	27	59	0	0
PH (Pharmacy)	Učinci lijekova, istraživanja lijekova	1	8	5	0	0

Ps\* - broj postova

Cm\* - broj komentara

Re\* - broj reakcija

Sh\* - broj dijeljenja

**N\*** - broj tvrdnji za koje je dokazano da su netočne ili za koje nema dokaza da su točne

### **Zaključak:**

Na temelju predstavljene analize, možemo izvući nekoliko ključnih zaključaka i smjernica za djelovanje:

a) Niska zastupljenost zdravstvenih tema: Iako zdravstvene teme čine mali dio ukupnog sadržaja (2,42% postova), uočavaju se teme koje izazivaju veći angažman korisnika (broj reakcija) poput prehrane (NUT) i epidemiologije (EP).

b) Veći angažman na određenim temama ukazuje na veći interes publike za te teme, što sugerira da postoji potreba za više kvalitetnog medijskog sadržaja o tim temama.

c) Dezinformacije u epidemiologiji: Visok broj netočnih tvrdnji u kategoriji EP (25) ukazuje na ozbiljan problem širenja dezinformacija u ovom kritičnom području.

### Smjernice za djelovanje:

1. Povećati produkciju kvalitetnog zdravstvenog sadržaja, posebno u područjima koja izazivaju veći angažman (NUT, DG, EP).
2. Razviti strategiju za suzbijanje dezinformacija, posebno u području epidemiologije.
3. Educirati publiku o važnosti kritičkog razmišljanja i provjere izvora informacija.
4. Poticati suradnju s zdravstvenim stručnjacima radi proizvodnje točnog i relevantnog sadržaja.
5. Implementirati sustav provjere činjenica za zdravstvene teme prije objavljivanja.

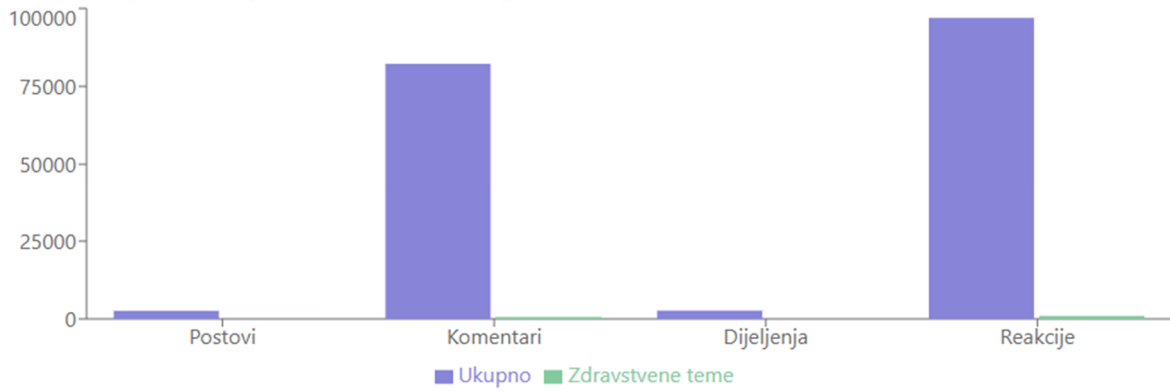
### Pojašnjenje pojmova:

Misinformation (pogrešna informacija) odnosi se na netočne ili obmanjujuće informacije koje se šire bez namjere da se nekoga prevari. To može biti rezultat neznanja, pogrešnog razumijevanja ili nepažnje.

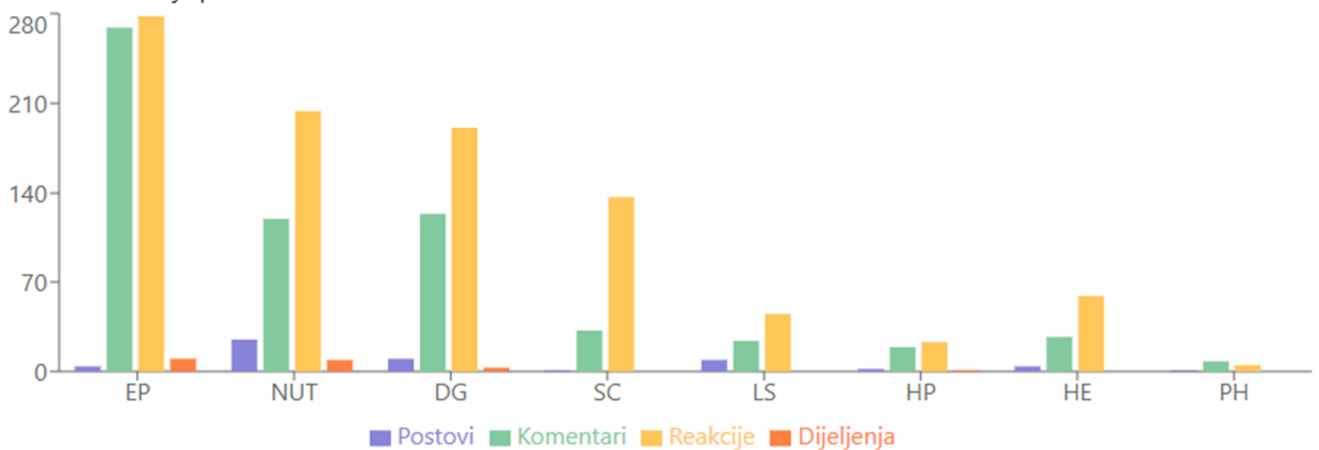
Disinformation (dezinformacija) je namjerno stvaranje i širenje lažnih ili manipuliranih informacija s ciljem obmanjivanja publike. Ovo je složeniji i potencijalno opasniji oblik netočnih informacija jer iza njega stoji namjera.

U kontekstu zdravstvenih informacija, obje vrste netočnih informacija mogu imati ozbiljne posljedice za javno zdravlje. Stoga je ključno razviti strategije za njihovo prepoznavanje, suzbijanje i edukaciju publike o važnosti provjere informacija iz pouzdanih izvora. CopyRetryClaude can make mistakes. Please double-check responses.

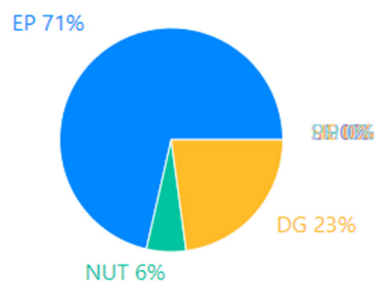
Grafikon 1: Usporedba ukupnih i zdravstvenih interakcija



Grafikon 2: Interakcije po zdravstvenim temama



Grafikon 3: Distribucija netočnih tvrdnji po temama



dr. sc. Danira Matijaca,  
 doc. dr.sc. Tina Poklepović Perić,  
[Ured za provjeru točnosti informacija o zdravlju](#),  
 Sveučilište u Splitu, Medicinski fakultet

